

«*Luckily for her, just enough of Rozzie Gold's Fortuna bullshit had stuck in my head.*» [9, p. 104] – На щастя для неї, дурня про Розі Голдс Фортуна застрягла в моїй голові.

«*That woke up brain cells that have been asleep since I was three.*» [9, p.117] – Його поява розбудила нашу сіру речовину, яка до того часу була застигла.

The word «hair» usually being the part of idioms takes the meaning of some emotions, such as fear:

«*Tom rejoined us, grinning and flushed to the roots of his hair.*» [9, p.117] – Том знову до нас приєднався, скалячись, почервонівши до коренів волосся.

Such part of human body as «eye» symbolizes the perception of information and its accuracy. Eyes are important for expressing emotions and feelings. Therefore, the number of phraseological units with this component is quite large. With eyes, you can see whether a person is telling the truth or not. Here is an example display of disapproval:

«*He barked at me once, then trotted back to Mom, who was standing ankle-deep in the sand, breathing hard and eyeing me with mistrust.*» [9, p. 151] – Він гаркнув на мене і поспішив до мами, яка стояла по щиколотку в піску, важко дихаючи і дивлячись на мене з недовірою.

The novel is full of somatic phraseological units with the element «eye», it is considered to be the most numerous. This can be explained by the fact that during the deployment of the events in the novel, the characters are always in visual contact with each other, follow each other, sometimes one look solves for them everything:

«*Will you keep an eye on him, Mr. Jones? I won't be long.*» [9, p. 158] – Ви доглянете за ним, містер Джонс? Я ненадовго.

«*Mike was dry-eyed, though, and he looked every bit as furious as I felt.*» [9, p. 184] – Хоч і Майк не плакав, але він ставав все розлюченішим і розлюченішим.

The author uses somatic phraseological units with the word «heart» in order to convey emotions and internal connection of the characters of the novel:

«*If I wait for an apology, I'll be waiting a long time... because in his heart, Dad still believes that's true.*» [9, p. 244] – Якщо я чекатиму на вибачення, то я чекатиму... тому що десь в глибині його серця, тато вірить, що це правда.

Words leg/foot in somatic phraseology symbolize speed and movement:

«*I took my foot off the gas and sat there in the dark.*» [9, p. 258] – Я забрав ногу з педалі газу і сидів у темряві.

Thus, in English and Ukrainian languages there is a considerable amount of phraseological somatic components. With the help of somatic phraseological units the author expresses emotions and mental state of characters. At the level of semantics of phraseological units the evaluative component helps the author to increase the informative potential of the text by creating an underlying idea, form the general tone of the text because of its connotative and stylistic possibilities.

When translating passages from the novel we took into consideration that the literary text is a carrier of particular aesthetic information. Because somatic phraseological units are important in emotional tone of the work, special attention was paid heed to the transfer of emotional and stylistic component of meaning. Analyzing somatic phrases selected from the novel «Joyland» by Stephen King, we can make a conclusion that with their help, the author describes the moods, thoughts, actions and emotions of the characters, especially their character. Through them, the writer conveys the attitude to the depicted events emphasizes the semantic and stylistic position linguistic resources.

Literature:

1. Блюм А. В. Семантические особенности соматической фразеологии / А. В. Блюм. – М. : АСТ-пресс, 2000. – 20 с.
2. Андрейчук Н. І. Застосування терміна код в антропокультурній лінгвістиці / Н. І. Андрейчук // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». – 2009. – № 648. – С. 113–117.
3. Кунин А. В. Фразеология современного английского языка / А. В. Кунин. – Москва : Международные отношения, 1972. – 288 с.
4. Луговая Н. В. Национально-культурные особенности фразеологических единиц сферы психоэмоционального состояния человека (на материале русского и французского языков): автореф. дис.... канд. филол. наук / Н. В. Луговая. – Краснодар, 2007. – 17 с.
5. Мордкович Е. М. К вопросу о семантических полях соматических фразеологизмов / Е. М. Мордкович. – Новгород : НГПУ, 1972. – 39 с.
6. Мугу Р. Ю. Полисемантизм соматической лексики (на материале русского и немецкого языков): дис.... канд. филол. наук: 10.02.01 / Р. Ю. Мугу. – Майкоп, 2003. – 166 с.
7. Семушина Е. Ю. Сопоставительный анализ фразеологических единиц и сложных слов, семантически ориентированных на характер человека, в английском и русском языка: дис.... канд. филол. наук / Е. Ю. Семушина. – Казань, 2004. – 232 с.
8. Сербенська О. А. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей / О. А. Сербенська. – К. : Вид. центр «Проміс», 2001. – 204 с.
9. King S. Joyland / S. King. – A Hard Case Crime, 2013. – 290 p.

УДК 811.111'373=030

О. В. Касаткіна-Кубишкіна, Ю. В. Курята,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

ПЕРЕКЛАД ПАРЕМІЙ ЯК ДЕКОДУВАННЯ ЕТНІЧНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ

У статті досліджуються паремії як одиниці мовної картини світу та їх особливості, висвітлюються основні способи їх перекладу.

Ключові слова: мовна картина світу, паремія, спосіб перекладу, декодування.

В статье проводится исследование паремий как единиц языковой картины мира и их особенностей, освещаются основные способы их перевода.

Ключевые слова: языковая картина мира, паремия, способ перевода, декодирование.

The article deals with proverbs / paroemias as units of linguistic picture of the world and their peculiarities. The authors underscore that paroemias reflect lingvo-cultural, ethnic and mental peculiarities of the native speakers and bear the associative imagery information of the native speaker. The main strategies of their translation are studied.

Key words: linguistic picture of the world, proverb / paroemia, translation strategy, decoding.

Національна культура завжди асоціюється з нацією й ототожнюється насамперед з якостями, рисами характеру, які притаманні даному етносу. Людина має національну належність лише тоді, коли вбирає у себе зміст тієї чи іншої культури, мислить та діє в її рамках, так чи інакше пов'язана з її цінностями, поділяє її турботи і помилки, тощо. Усе це разом складає національну ідентичність людини.

Одним з елементів культури, який допомагає нам усвідомити національну культуру є фольклор. Яскравим прикладом усної народної творчості є паремії, які трактуються як видове позначення фольклорних малих жанрів афористичного спрямування.

Паремії як влучні лаконічні висловлення фольклорного походження давно потрапили в коло наукової уваги фольклористів, літературознавців, істориків, етнографів, лінгвістів та інших дослідників. Зокрема, вивчалось їхнє історико-культурне підґрунтя (В. Перетц, М. Сумцов); походження, еволюція форми і змісту (М. Пазяк); тематичне розмаїття (В. Даль, Г. Пермяков); особливості структури і семантики (В. Архангельський, Н. Барлі, А. Дандіс, А. Крікманн, Ю. Левін); типологія з огляду на національний та загальнолюдський ґрунт (К. Грігас, Е. Кокаре) тощо.

Вивчення особливостей перекладу паремій як одиниць мовної картини світу сьогодні – ключова наукова проблема з огляду на потребу активізації міжкультурного діалогу націй шляхом перекладу їх літератур. Оскільки українська та англійська художні літератури мають значний національно маркований компонент, вивчення способів відтворення етнічного колориту в перекладі та декодування рис етнічної ментальності стає особливо необхідним.

Сьогодні набувають значної актуальності такі мовознавчі галузі, як етнолінгвістика, психолінгвістика, лінгвокультурологія, теорія міжмовної комунікації, етнопсихолінгвістика, які також розглядають положення теорії перекладу та пропонують нові практичні зразки відтворення паремій як одиниць мовної картини світу.

Етнолінгвістичні аспекти перекладознавства досліджувались багатьма науковцями (Арутюнова Н. Д., Белова А. Д., Верещагін Е. М., Виноградов В. С., Зарицький М. С., Зорівчак Р. П., Карабан В. І., Караулов Ю. Н., Комісаров В., Костомаров В. Г., Латишев Л. К., Любчук Н. В., Марковіна І. Ю., Маслова В. А., Рецкер Я. І., Телія В. Н., Фесенко Т. А., Флорін С., Чередниченко О. І., Швейцер О. Д., Basil H., Catford J. C., Crick M., Larson M., Neubert A., Snell-Hornby M., Werlen E. та інші). Проте питання ефективного перекладу паремій зі збереженням конкретних рис етнічної ментальності залишається відкритим та актуальним і сьогодні.

Мовна картина світу постійно збагачується новими явищами. Пареміологія входить до національно-мовної картини світу. М. В. Маравіна пише, що «паремії не тільки відбивають світогляд народу, цінності, які він звеличує, принципи, які наслідують, але й ілюструють дурість, зло, заздрість, неправду, тобто показують життя у всіх його проявах. Саме паремії заслуговують самого уважного ставлення лінгвістів» [8, с. 4].

Д. Ю. Полініченко стверджує, що «у пареміологічному фонді мови зберігаються специфічні риси повсякденної свідомості етносу. Пареміологічно відбите знання, представлене в окремих мовних системах, спирається на повсякденний досвід людей як членів конкретних етнокультурних спільностей, на традиції, звичаї й вірування народів» [10].

«Створені у віках, переходячи від поколінь до поколінь, прислів'я та приказки підтримували основи народного життя, зміцнювали моральне й духовне обличчя народу. Це ніби духовний «кодекс» народу, який регламентував життя кожної простої людини. Ці прислів'я виражають ті думки, до яких народ прийшов у процесі своєї суспільної практики» [10, с. 11].

Найефективнішим способом дослідження своєрідності концептуалізації світу є міжмове зіставлення, адже кожна мова не тільки і не стільки відображає об'єктивний світ, скільки по-своєму інтерпретує його. Це один із постулатів сучасної когнітивної лінгвістики, хоч про це ще в 1950 р. заявив німецький мовознавець Лео Вайсгербер у своїй праці «Про сили німецької мови». Так, зокрема, він стверджував, що сферу значення слів не можна сплутувати зі сферою речей. Наприклад, слово *«unkraut»* (*бур'ян*) є наслідком людського судження з практичного погляду (непридатності для вживання, шкідливості для культурних рослин тощо). Бур'ян не існує в природі, а тільки у свідомості (міркуваннях, оцінці) людей. У природі існує осот, пирій, повійка тощо. Завдання лінгвіста, вважав Вайсгербер, – дослідити, як мова класифікує (тепер ми б сказали концептуалізує, категоризує) предмети і явища зовнішнього світу, як їх оцінює, іншими словами, розкрити своєрідність картини світу кожної мови та її динаміку в часі [3].

Отже, прислів'я, приказки, ідіоматичні вирази у творах словесного мистецтва постають важливими засобами відтворення національного колориту. Умовно виділяємо дві групи: нейтральні та національні забарвлені словосполучення. Нейтральні прислів'я, а також приказки та ідіоматичні вирази, що мають загальний характер, утворилися внаслідок взаємодії матеріального та духовного розвитку народів, шляхів становлення мислення. Таким чином, нейтральні фразеологізми – результат спільності законів мислення. Вони існують в усіх мовах світу. Разом з тим національний характер не міг не знайти своє відображення у сфері мови. Найяскравіше він проявляється в утворенні паремій, в яких граматично та семантично синтезується життєвий досвід народу.

Переклад таких національно забарвлених фразеологізмів як прислів'я та приказки створює значні труднощі. Тут важливо не лише зберегти смисл висловлювань, які підлягають інтерпретації, але й не порушити характер національної основи тексту.

Пристаючи до перекладу того чи іншого художнього твору, реципієнт повинен вникнути в авторський стиль, його атмосферу, відчуті усі найтонші особливості першотвору. Адже одним із елементів стильової парадигми автора постає вживання паремій. Проблема відтворення їхніх семантико-стилістичних функцій тісно пов'язана з розумінням адекватності відтворення, «яке базується на вимозі не формальної, а функціональної точності» [5].

Суть адекватності, за словами Р. Зорівчак, полягає в тому, що оригінал доцільно розглядати як систему, а не як суму елементів, як органічну цілість, а не як механічне сполучення складників. Завдання перекладу – це не копіювання усіх елементів тексту, структур оригіналу, а схоплення їхніх функцій і відтворення їх засобами мови мети.

Прислів'я – це виражений структурою речення народний вислів повчального змісту (буквального чи алегоричного плану), характерною рисою якого є його синтаксична завершеність. Прислів'я – обов'язково граматично та інтонаційно оформлене судження і, як таке, співвідноситься не зі словом, в основі якого лежить певне поняття, а з реченням [1].

Адекватне відтворення прислів'їв і приказок складає особливу перекладацьку проблему. На відміну від лексичних одиниць, фразеологізмів, еквівалентних слову, у прислів'їв і приказок образний зміст, тобто їх внутрішня форма зберігає свою значущість. Носії мови не лише знають сенс прислів'я і ситуації, в яких її слід вживати, але і сприймають образ, метафору чи порівняння, що формує прислів'я. Звичайно, початкові реалії, пов'язані з виникненням прислів'я, забуваються. Але двоплановість прислів'їв зберігається. Їх прямиї сенс і сенс переносного значення співіснують. Сенс вільного поєднання, що лежить в основі прислів'я, і зміст образного значення актуалізуються в мові. Тому перекладачу важливо передати ці обидва компоненти: і сенс прислів'я, і метафоричний зміст [6; 11].

Нагадаємо, що прислів'я визначаються як закріплені у мові стійкі образні судження, які мають повчальний зміст, виражають певну мораль та часто мають звуко-ритмічну організацію. З огляду на ці ознаки прислів'їв, В. В. Виноградов [2, с. 185] зазначає, що зазвичай використовується п'ять можливих способів перекладу паремій:

1) повним відповідником (еквівалентом), коли в мові перекладу є прислів'я, яке рівнозначне за змістом, функцією та стилістичними характеристиками прислів'ю в мові оригіналу. Метафора, закріплена в прислів'ї, повинна спиратися на ідентичні образи. Повні еквіваленти часто зустрічаються у так званих інтернаціональних прислів'ях та крилатих висловах, які беруть свій початок від міфічних або біблійних джерел: *Custom is the second nature – Звичка – друга натура. Two heads are better than one – Одна голова добре, а дві краще.*

2) частковим відповідником, коли прислів'я мови перекладу еквівалентне прислів'ю мови оригіналу за змістом, функцією та стилістичним забарвленням, але відрізняється своїм образним значенням. Наприклад, вислів *red herring*, який перекладається як відволікаючий маневр, має такі аналоги в українській мові як *замилити очі, задурити голову; paint the town red* – в англійській мові використовується на позначення гарного проведення часу, веселої прогулянки. В українській мові зустрічається такий його аналог: *відірватися на повну*;

3) при передачі прислів'їв нерідко використовується прийом калькування. Прислів'я відтворюється майже дослівно, але контекст підказує реципієнту, що він має справу зі стійким зворотом, наприклад, *red rag to a bull* – червоний колір для бика, тобто той, що дратує;

4) так званим «псевдодослівним» відповідником, коли перекладач вважає за потрібне вжити прислів'я мови оригіналу, або при відсутності в мові перекладу повного або часткового еквіваленту. В цьому випадку перекладач «винаходить» прислів'я та відтворює без модифікації або з незначними змінами образний зміст прислів'я оригіналу, таким чином зберігаючи його зміст [2, с. 190];

5) описовим перекладом, тобто шляхом переказу фразеологізму, який зумовлений відсутністю в мові перекладу необхідних відповідників та неможливістю калькування: *Beware of reds under the beds – Пильнуйте! Комуністи всюди* [2, с. 190].

Загалом панує думка, що, оскільки у пареміологічних одиницях часто міститься метафоричний елемент, то їх не можна перекладати дослівно. У багатьох випадках вони мають явно виражене національне забарвлення, що призводить до того, що паремії часто не мають абсолютних відповідників в іншій мові. Складність перекладу прислів'їв та приказок полягає у тому, що перекладач повинен уміти їх розпізнати і підшукати відповідний український варіант.

З точки зору перекладу приказок та прислів'їв, Кочерган М. [7] розділяє їх на 3 групи.

До першої групи відносяться такі прислів'я й приказки, які повністю співпадають в англійській та українській мовах – і за змістом, і за формою, тобто за описуванням образом або складовими компонентами, наприклад: *All that glitters is not gold – Не все те золото, що блищить; As a man sows, so shall he reap – Як посієш, так і пожнеш; New brooms sweep clean – Нова мітла по-новому мете* [7].

Такі приказки та прислів'я, які повністю співпадають в різних мовах, мають своїм джерелом спільний прототип і часто є калькою з грецької або латинської, рідше інших мов.

До другої групи належать прислів'я і приказки, які співпадають за змістом, але не співпадають за образом, який лежить в їх основі, наприклад:

Too many cooks will spoil the broth – У семи няньок дитя без носа; As well be hanged for a sheep, as for a lamb – Сім смертям не бути, а одній не минути; To buy a pig in a poke – Купити kota в мішку [4, с. 313].

При перекладі таких паремій рекомендується користуватися саме такими відповідниками, які закріпилися в мові, оскільки перекладач повинен притримуватися принципу перекладу чогось звичного таким же звичним. У протилежному випадку приказка або прислів'я викличе у читача враження чогось несподіваного та оригінального. Тому англійську приказку *At a snail's pace – Як на волах*, не можна перекладати «Із швидкістю равлика».

До третьої групи відносяться приказки та прислів'я, які не мають відповідників в українській мові – ні за змістом, ні за образом. Вони перекладаються або описово, або за допомогою приказки, створеної перекладачем, наприклад: *Little pitchers have long/ wide ears – Діти люблять слухати розмови дорослих; В малих дітей великі вуха.*

Багатовіковий досвід спілкування народів, що говорять і пишуть на різних мовах, свідчить про те, що хороший перекладач повинен не тільки розуміти сенс перекладного тексту, а й враховувати структурно-семантичні особливості паремій, як багатства мови, на яку здійснюється переклад.

Труднощі перекладу англійських прислів'їв і приказок виникали завжди. А, враховуючи всі особливості тієї чи іншої мови, перекладати те, що вважається частиною культури одного народу на іншу мову дуже складно.

Наприклад, англійське прислів'я «*The pot calls the kettle black*», у дослівному перекладі звучало б як: «*Горщик обзиває цей чайник чорним*». Якщо для англійців сенс прислів'я зрозумілий, то для українця це прислів'я здається чимось новим, тому зміст не завжди розкривається повністю. Для того, щоб і нам зрозуміло було те, що хотіли сказати прислів'ям англійці, треба шукати відповідний еквівалент у своїй мові: «*Чия б корова мукала, а твоя мовчала*».

Такий варіант більш зрозумілий і ближче українцеві. Але якщо перевести її знову на англійську мову, то вийде наступне: «*Anyone's cow may moo, but yours should keep quite*». Як бачимо, початковий варіант далекий від кінцевого.

Отже, базуючись на аналізі всіх перерахованих вище труднощів перекладу і особливостей паремій, можна сформулювати основні правила їх перекладу.

Оптимальним перекладацьким рішенням, безсумнівно, є пошук ідентичної паремії, адже число подібних відповідників в англійській і українській мовах досить велике: *There is no smoke without fire – Немає диму без вогню; A good beginning makes a good ending – Добрий початок забезпечує хорошиий кінець; Better late than never – Краще пізно, ніж ніколи; He laughs best who laugh last – Краще всіх сміється той, хто сміється останнім; Добре сміється той, хто сміється останнім* тощо.

При відсутності безпосередніх відповідників фразеологізм, спожитий у мові оригіналу, можна перевести за допомогою аналогічної фразеологічної одиниці, хоча він і буде побудований на іншій словесно-образній основі. Слід також враховувати, що стилістичне або емоційне забарвлення не завжди збігаються. У цьому випадку взаємозаміна неможлива: *After dinner comes the reckoning – Любиш їздити – люби й саночки возити; Любиш поганяти – люби й коня годувати; East or West, home is best – У гостях добре, а вдома краще; Схід чи Захід, а вдома найкраще, Fortune favours the brave – Сміливість міста бере; Every dog has his day – І на нашій вулиці теж буде свято* тощо.

Калькування, або послівний переклад, іноді допустимі, хоча цей метод не завжди є ефективним. Цікаво, що часом перекладачам вдається впровадити у мову перекладу і навіть культуру нові прислів'я і приказки. Найчастіше цей шлях застосуємо до паремій, які мають біблійні, античні або міфологічні джерела: *Brevity is the soul of wit – Стислість – сестра таланту*.

При перекладі текстів культурно-історичної тематики застосовують калькування поряд з поясненням в можливо більш короткому вигляді. Такий вид перекладу називається подвійним, або паралельним: *The devil is not so black as he is painted – Не так чорний диявол, як його малюють (дослівний переклад), Не такий страшний чорт, як його малюють; All asses wag their ears – Дурням властиво набирати глибокодумного вигляду (пояснення) тощо.*

Якщо в мові перекладу немає паремій, у більшому чи меншому обсязі еквівалентних вихідній пареміологічній одиниці, потрібно шукати відповідні за значенням і забарвлення слова, так звані однослівні часткові еквіваленти фразеологізмів: *It is the last straw that breaks the camel's back – Остання крапля переполює чашу; Better cut the shoe than pinch the foot – З двох лих вибери менше тощо.*

В окремих випадках, коли не можна підібрати ані еквіваленту, ані аналогу формується група паремій антонімічної зміни. В англійській мові вони не є багаточисельними: *A house divided against itself cannot stand (букв.: Будинок, поділений сварками, встояти не в силах) – Хто батьків поважає, той вовк не пропаде; The more haste, the less speed (букв.: Чим більше поспіш, тим менше швидкість.) – Тихше ідеши, далі будеш.*

Переклад як декодування ментальної ідентичності нації-носія мови відбувається також у випадку створення оказіонального неологізму.

Загалом, можна виокремити три основні напрями досліджень проблеми перекладу паремій як процесу декодування етнічної ідентичності, що їх розробляють сучасні вчені: 1. Етнічна ментальність як об'єкт теорії перекладу та етнопсихолінгвістики (Т. Р. Кияк, О. В. Бурда-Лассен, О. О. Нагорна). 2. Переклад лакун як одного з основних специфікаторів етномовної спільноти (Т. Боса, О. А. Крижко, О. І. Тетеряникова). 3. Переклад як засіб захисту та розвитку рідномовної ідентичності (І. Ю. Сковронська, О. І. Чердниченко, В.В. Шляхова) [9].

Прислів'я та приказки, будучи частиною культури даного народу, завжди залишалися і залишаться актуальними, незважаючи на розвиток економіки і техніки, на прогрес і т. д. У будь-який час прислів'я та приказки будуть характерною рисою даного народу, об'єктом уваги і дослідження.

З усього вищесказаного випливає, що будь-який перекладач повинен володіти навичками перекладу одиниць усної народної творчості, зміти не просто їх дослівно перекладати, а доладно і грамотно передавати їх основний зміст. Повна або часткова втрата національно-історичного колориту паремій можлива у випадку неусвідомлення перекладачем ментальної ідентичності нації-носія мови оригіналу та/або нації-носія мови перекладу, що не забезпечує декодування ментальної ідентичності нації. Навіть за умов координативного білінгвізму перекладача ментальна ідентичність націй, мови яких задіяні в процесі перекладу, буде декодована різною мірою в залежності від того, яка мова та культура є більш рідною у порівнянні з іншою.

Література:

1. Білоноженко В. М. Фразеологічний словник української мови : В 2 кн. / [уклад. В. М. Білоноженко та ін.]. – Київ : Наукова думка, 2003. – 1104 с.
2. Виноградов В. В. Избранные труды. Лексикология и лексикография / В. В. Виноградов. – М. : Наука, 2001. – 544 с.
3. Даниленко В. П. Языковая картина мира в концепции Л. Вайсгербера [Электронный ресурс] / В. П. Даниленко. – Режим доступа : old.islu.ru/danilenko/articles/vaiskart.htm
4. Дубенко О. Ю. Англо-американські прислів'я та приказки / О. Ю. Дубенко. – К. : Нова книга, 2004. – 416 с.
5. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча проблема / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вища школа, 1983. – 175 с.
6. Корень О. В. Системно-функціональні особливості англійських прислів'їв : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / О. В. Корень. – Харків, 2000. – 20 с.
7. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : [підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / М. П. Кочерган. – К. : Академія, 2001. – 368 с.
8. Маравина М. В. Методологические аспекты исследования речевой выраженности актуализационного и манипулятивного начал в паремии [Электронный ресурс] / М. В. Маравина. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/>
9. Мінакова І. В. Проблема перекладу як процесу декодування етнічної ідентичності : огляд сучасних українських досліджень / І. В. Мінакова // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер. : Філологічна. – 2012. – Вип. 25. – С. 92–93.
10. Полинченко Д. Ю. Естественный язык как лингвокультурный семиотический концепт : автореф. дис. канд. філол. наук : спец. 10.02.20 – «Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание» / Д. Ю. Полинченко. – Волгоград, 2004. – 22 с.
11. Раевська Н. М. English lexicology / Н. М. Раевська. – Київ, 1991. – 236 с.

УДК 811.112:651.926

Л. В. Каушанська,

Національний технічний університет України «КПІ», м. Київ

ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІЛОВИХ ЛИСТІВ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ

У статті розглядаються граматичні особливості перекладу ще мало вивченої галузі німецькомовного ділового спілкування – сучасного міжнародного листування банківських установ.

Ключові слова: комунікація, епістолярний стиль, семантика, функціональні дієслівні конструкції, мовна економія, спрощення.

В статье рассматриваются грамматические особенности перевода ещё мало изученной области немецкоговорящего делового общения в международной переписке банковских предприятий.

Ключевые слова: коммуникация, эпистолярный стиль, функциональные глагольные конструкции, языковая экономия, упрощение.

The article discusses the grammatical peculiarities of the translation in the known field of German-speaking business communication – modern international correspondence banking institutions.

In modern social and political conditions, business letter plays an important social role as a means of international communication and increasingly affect economic progress. Today, it is impossible to imagine the work of small businesses and big companies without business correspondence. Official telegrams, faxes, telex, official letters are important communication